

Муниципальное казенное учреждение «Управление образования»
Муниципального района «Горный улус» Республики Саха (Якутия)

Улусные педагогические чтения

Дагылаат
Терешпугу кытта улэ систиэмэтэ
(улэ опытыттан)

Онордо: үөрэх чааһын дирижэктэри солбуйааччы
Григорьева А.Н.
Физкультура учуутала Григорьев Гаврил Гаврильевич

Иһинээ5итэ

- I. Кириитэ
- II. О5о духуобунас, сир-майгы етунэн иитиллиитигэр дьэ кэргэн оруола.
- III. О5о, оскуола, терепут ситимэ (улэ опытыттан)
- IV. Тумук
- V. Туһаныллыбыт литература

Кириитэ

Уерэнээччи хайдах киһи буолара иитиллэр эйгэтиттэн тутулуктаах. Иитиигэ сурун оруолу дьизэ-кэргэн ылар. Ол гынан баран, олохпут тэтимнээх сайдыытыттан, тереппут куннээби тубуккэ утуруттэрэн, тереппут оботугар болбомтото тийбэт буолла. Дьизэ кэргэн кыабын, усулуобуйатын, дьобурун уерэтэн иитии боппуруостарыгар кемелен, тереппут оботугар кыһалларын туһугар улэлэһиэхтээхпит..Обо уонна тереппут ситимин тэрийиэхтээхпит, Ол курдук Кэптин орто оскуолатын иһинэн тэриллиттереппут комитетын кытта, иитэр улэбэ дириэктэри солбуйааччы, социальнай педагог, кылаас салайааччылара ситимнээх, системалаах улэни тэрийэн улэлии олоробут.

Улэ тобоостообо (актуальноһа): мин улэм кун бугун тобоостоох дии саныбын. Тобо диэтэххэ уеһээ ыйыллыбыт кыһалбаттан тахсар инниттэн, олохпут тэтимнээх сайдыытыттан, тереппут куннээби тубуккэ утуруттэрэн, тереппут оботугар болбомтото тийбэт буолла, ол инниттэн оскуола, обо, тереппут ситимнээхтик, систиэмэлээхтик улэлээтэбинэ эрэ уерэнээччигэ септеех усулуобуйаны олохтоон кини личность быһыытынан сайдан тахсарыгар кемелехуехтээхпит.

Биһиги оскуолабыт тереппуттэри кытары улэбит сурун сыала: оскуола саастаах оболору иитэр-уерэтэр билиини дьизэ кэргэннэ тарбатыы; сырдаттыы, сайдыы боппуруостарын норуот терут дьарыктарын, угэстэрин, сыаннастарын нене билиһиннэри; чел туруктаах, урдук культуралаах, уерэхтээх, улэһит дьизэ кэргэттэри холобур оностон, дьизэ кэргэн туругун урдэтии.

Сурун соруктарынан буолаллар:

- дьизэ кэргэннэ обону иитиигэ септеех усулуобуйалары тэрийэллэригэр кемелехуу;
 - оскуола олобор дьизэ кэргэн актыыбынай кыттыыны ыларыгар кебулээһин;
 - педагогика, психология боппуруостарын сырдаттыы;
 - дьизэ кэргэннэ чел олох теруттэрин олохтооһун;
 - дьизэ кэргэн утуе угэстэрин, сыаннастарын харыстааһын, бебергетуу уонна сайыннарыы.
- Обо, тереппут, оскуола систиэмэлээх улэтин ситиһиитэ

Биһиги олорор обществобыт сыаннастара куускэ уонна тургэнник уларыа турар кэмнэригэр государство сурун соругунан хас биирдии гражданин урдук духуобунастаах, киһилии сиргэ-майгыга иитиллиилээх буолуутун хааччыйар эйгэни уескэтии буолар. Бу сорук суруннээн уерэх тэрилтэлэригэр государство сакааһын быһыытынан начаалынай, сурун уонна орто уопсай уерэхтээһин оскуолаларын иитэр, уерэтэр улэлэрин бары хайысхаларыгар оһуулар программаларыгар киллэриллэр. Бу сорук уерэх тэрилтэлэринэн септеехтук быһаарылыннабына хас биирдии оскуоланы бүтэрээччи урдук сирдээх-майгылаах, айар-тутар, идэтин толору баһылаабыт улэһит, бэйэтин омугун национальной сыаннастарын ытыктыыр, элбэх омуктаах государствоҕа иллээхтик-эйэлээхтик олорорго толору бэлэмнээх, ийэ дойдутугар бэриниилээх, дойдутунан киэн туттар уонна кинини кемускуургэ бэлэм, сокуону билэр уонна билинэр сиппит-хоппут олоххо толору бэлэмнээх киһи буолан тахсыахтаах.

II. О5о духуобунас, сизэр-майгы етгунэн иитиллиитигэр дьиз кэргэн оруола.

О5о духуобунас, сизэр-майгы етгунэн иитиллэрэ, сайдара дьиз кэргэнтэн сабаланар. Ыл тутуһар сыаннастара о5о5о олобун устата сылдьар. Дьиз иһинээ5и сыһыан киһи дьон ортотугар тутта-хапта сылдьарыгар сурун оруолу ылар.

Ханнык бабарар дьиз кэргэн олобун синийэн кердеххе, о5о иитиитигэр туспа суоллаах-иистээх, сыаллаах-соруктаах буолаллар. Ол курдук оболорун утуе угэстэргэ иитэр, кинилэр айылгыларын сайыннарар, бутун дьиз кэргэнинэн себулуур идэлээх, уопсай интэриэстээх дьиз кэргэннэр бааллар.

Улуу педагог А.С.Макаренко тереппуттэргэ анаан этиитин сор5отун санатыахпын бабарарын – **«Эн хайдах тацнарыц, атын дьону кытта хайдах кэпсэтериц, кинилэр тустарынан тугу дириц, эн хайдах уерэриц уонна хомойоруц, эн до5отторгор уонна аймахтаргар хайдах сыһыаннаһарыц, эн хайдах кулэриц, хаһыаты аа5арыц – бу барыта обону иитиигэ суцкэн улахан суолталаах»** диэн этэн турар. Дьэ ол иһин обону иитиигэ дьиз кэргэн хас биирдии чилиэнэ эппиэтинэһи сугуехтээх уонна урдук этической культуралаах, киэц педагогической билиилээх буоларга тардыһахтаах. Ол иһин оскуолалар, детсадтар тереппуттэргэ анаан «тереппуттэр оскуолаларын» улэлэтэллэр. Хас биирдии иитээчи, тереппут обону кытта улэлиллэригэр маннык принциптери тутуһуохтаахтар:

- Эмоциональной етгунэн чахчы чугас буоларга, ол аата уерууну-кетууну, кыайыны-хотууну, хомолтону тэбис – тэццэ уллэстэргэ.
- Кинилэр олохторуттан туора турбакка, туһааннаах боппуруостары табаарыс курдук кыттан быһаарсарга.
- Бэйэ куннээ5и кыһалбаларын, интэриэстэрин эргииригэр тардарга, онон бэйэ5э чугаһаты.
- Бэйэ интэриэстэрин дьиз-уот эрэ кыһалбаларынан муцурдаммакка коллектив, общество, биһиги дойдубут интэриэстэрин уонна проблемаларын кытта сибээстииргэ.
- Сарсыццы куннэригэр эрэл санааларын уһугуннарарга, бэйэлэрин куустэригэр-кудэхтэригэр итэ5эллэрин уескэтии. Ейебулу кытта улааппыт о5о, бэйэтин кууһугэр эрэмньилээх буолар.
- Олоххо сыһыаннаах, барыга барытыгар септеех позициялаах, дириц, киэц-куоц ейдеех санаалаах гына иитии.

О5о иитиитигэр дьиз кэргэн оруола улаханын олох бэйэтэ кердерер. Ол иһин дабаны биһиги ебугэлэрбит тердулэрин-уустарын аһара билэр, ким ыччата, ким сыдыаана

буоларын аһара ырытар, онон ырычалыыр этилэр. «Утуе киһи ыччата, терут киһи теруе5э» диэн муударай этии сахаларга теруттэринэн, уруунан-аймабынан киэн туттууну, терду-ууһу туһэн биэрбэт ейу-санааны уескэтэрэ. Билигин дабаны ити утуе угэс кырдыабас уонна саастаах келуенэнэн олус умнулла илик. Терду-ууһу ырытыы, онно олобуран теруччу оцостуу бу эдэр ыччакка аба келуенэлэртэн холобур ылыы, дьизэ-кэргэн утуе угэстэрин тутуһуу уонна сайыннарыы буолар.

Дьизэ кэргэццэ баһылыыр оруолу биллэн турар аба ылыахтаах. Аба улэһит быһыытынан дьоццо-сэргэ5э сыаналаныыта, дьизэ кэргэнигэр истиц сыһыана, о5о ийтиитигэр куннэтэ учугэй холобур буолара саарбаба суох.

Дьизэ кэргэн уонна оскуола икки ардыгар ейдеһуу, хардарыта сибээс, истин сыһыан, о5о кэскилин туһугар кыһаныы баар буоллабына биир сыаллаах-соруктаах улэ тахсар. Ону ситиһэр сыалтан кэммитэн кэмигэр тереппуту кытта улэ5э саца улэ керунун киллэрэн туһаныы улахан оруоллаабын билэбит. Гороппут оскуолаба кэлэрин, сылдыарын, толлубатын туһугар улэ биһиги оттубутуттэн куускэ тэриллиэн наада

Сурун соруктарынан буолаллар:

- дьизэ кэргэннэ обону ийтиигэ септеех усулуобуйалары тэрийэллэригэр кемелешуу;
- оскуола олобор дьизэ кэргэн актыыбынай кыттыыны ыларыгар кебулээһин;
- педагогика, психология боппуруостарын сырдатты;
- дьизэ кэргэннэ чел олох теруттэрин олохтооһун;
- дьизэ кэргэн утуе угэстэрин, сыаннастарын харыстааһын, бебергетуу уонна сайыннарыы.

III. Оџо, оџуола, тереппут ситимэ (улэ опытыттан)

Дьон сиэрин-майгытын тутуһан, ебугэ утуе угэстэриттэн туораабакка, олобу кытары тэццэ сайдан, омуктар таһымнарыттан хаалсыбакка олук уурсан уктэһэн иһэр чэгиэн-чэбдик туруктаах, чел олобу тутуһар, сылгы-ынах сучуну тэнитэн, доруобай оболонон-урууланан Саха удьуорун ууһатар кыахтаах ыччаты иитии – бу буолар норуот, омук тулхадыбат баайа, хас биирдии ыал, тереппут сирдээби дьоло!

Онон, ханнык бабарар омук утуе ейун-санаатын, культуратын, угэстэрин, материальной баайын биһигэ – дьизэ кэргэн. Дьизэ кэргэн – обону иитии саамай сабаланаар сирэ.

Горнай улууһун Кэптин орто оџуолата иитэр улэбэ ер сылларга мунньуммут опыта дьизэ-кэргэн – оџуола – общественность бииргэ улэлээһиннэрин ситиһиигэ, олорор сирдэринэн, араас саастаахтары тумуу, туелбэнэн, аймахтаһынан улэлээһин куһабана суох тумуктэри биэрбитэ. Биһиги оџуолабытыгар тереппуттэри оџуола олобор кытыннаар сыалтан араас хайысхалаах улэлэр ытыллаллар. Коллектив обону иитиигэ тереппуттэри кебулуургэ 3-с сылын улэ сана керуннэрин туһанар. Нэһилиэккэ баар олох-дьабах усулуобуйаларын уерэтэн-ырытан баран, улэбит былаанын оностобут. Дьизэ кэргэни кытта улэлээһин саамай туһалаах уонна кебуустээх керуннэринэн, мин санаабар, буолаллар:

Оболорго, тереппуттэргэ эбии уеруйэхтэри ицэрии керуцэ. Уерэххэ сугуруйуу тускула.

Ураты талааннаах тереппуттэр оболорго уруок, куруһуок ыталлар. Кыргызтарга – сиэлинэн тигии, баайы, Уолаттарга маһынан уһаны сатабыллара, компьютер технологияларын баһылааһын, бултааһын ньымалара уо.д.а. Медик идэлээх тереппуттэр улахан кылаас оболоругар араас темаларга бэсиэдэ аабаллар. Е.Н.Андреева талааннаах тереппут иккис кылаастарга иккис сылын ункуу куруһуогун тэрийэр. Тереппуттэргэ аналлаах оџуолабытыгар «Аһабас аан», «Идэ араастара» диэн куннэри ытабыт.

Уерэх дьылыгар «Удовлетворенность родителей» анкетирование ытабыт, уерэх сабаланыта тереппут оџуолаба туох сана суурээн кириэн себуй диэн боппуруостарга эппиэттииллэр, субэ-ама биэрэллэр.

2. Кыаммат ыялларга кеме. Аһымал тускула.

Оскуолаба барыта 64 дьизэ кэргэн баар, толору 49, толорута суох 15, соботоһо ийэ 11, соботоһо аба 4, 38 элбэх оҕолоох, 68 кыаммат, учуокка туһар 5, улэтэ суох 9, опекаба сылдьар 3 ыал ахсааныгар киирэр дьизэ кэргэнэ бааллар. Бу ыяллар оҕолоругар «Аһымал акция», «Ийэм минньигэс аһылыга», «Кэскилгэ сурутуу» акциялары ыытан, учууталлар, уерэнээччилэр, тереппуттэр уерэх тээбиринин, танас –сап бэлэхтиибит.

3.«Байанай» бырайыак. Уол оҕо аналын тускула.

Араас келуенэ тереппуттэрин уонна оҕолору кытары билсиргэ, бодоруһарга анал усулуобуйаны тэрийэр сыаллаах «Байанай» бырайыак туһунан кэпсирхпин бабарарбын. Бырайыак бастакы соруктарынан буолаллар:

1. Абалары, эһээлэри уонна убайдары оҕо иитиитин боппуруостарыгар норуот угэстэрин норуот угууу.
2. Дьизэ кэргэнэ оҕолору иитиигэ аба оруолун урдэтии.

Угэс буолбут тэрээһиннэри оскуола иитэр-үөрэтэр үлэтин былааныгар олобуран ыйдарынан ыытарга былаанныбыт. Оҕону иити боппуруостарын абаларга билиһиннэриини сабалааһыны мунньахтарга, анал керсуһуулэргэ уерэтии быһыытынан буолбакка, олох атын тугэннэ, тэннэ айылбаба сынньана сылдьар кэмнэ, кутаа уотун тула олорон, бултуу, балыктыгы сылдьар тугэннэргэ кетеБерге тэрээһини тэрийэбит. Тэрээһин үлэтин таһынан, судургу быһыыга-майгыга сеп тубэһэр кэпсэтиигэ анаан-минээн абаларга чугас педагогическай ситуациялары бэлэмниибит, аба оҕотун иитэригэр аналлаах боппуруостар тула кэпсэтини уескэтэбит.

Онтон «Мунхалааһын», «Идэһэлэнии» куннэригэр дьизэ кэргэн кыһыны туорууругар аһылыгы хаһааныы ыытыллар диэн эдэр абаларга, убайдарга уонна кинилэр норуот оҕолорго дьизэ кэргэнэ аба оруолун, эр киһи туһунан ейдебулу инэриллэр. Эһээлэрин, абаларын уеруйэхтэрин, сатабылларын, сахалар үлэнэн иитэр угэстэрин норуот эр киһи туһунан «Дьизэ кэргэнин аһатааччы», «Булар-талар киһи», «Дьизэ кэргэнигэр дурда-хаһа буолар киһи» диэн тумуктэри онорорго тиэрдэбин. Манньык тэрээһиннэр норуот ыалдытымсах буолуу, чугас ыалга, аймахтарга, бэйэ-бэйэБэ кемелесуһуу угэстэрэ бэриллэллэр. Иити боппуруостарын сырдаттыгы, абалары уерэхтээһин, сатабыл келуенэттэн келуенэБэ бэриллэн иһиэхтээбин ейдетуу бу тэрээһиннэргэ барыларыгар ыытыллар.

Дьэ, ити курдук, хас тэрээһини тэрийиэх иннинэ араас сана улэ хайысхаларын бырайыактаан хас биирдии аҕаны оскуола, иитии улэтигэр кытыннарабыт. Ол курдук «Уутээн TAVEL», «Идэһэ», «Байанай бэлэҕэ», «Мин аҕабынаан» хаартыска курэҕэ. Тэрэбүт норуоппут муударастара этэринэн: «Киһи – айылҕа оҕото. Айылҕа – киһи алаһата: дьийэтэ-уота, тыынар салгына, аһыыр аһа, туттар сэбэ, таннар танаһа. Айылҕа тыыннаах. Киһи айылҕаттан наадыйарын эрэ ылыахтаах, табыгастаахтык туһаныахтаах, айылҕаны харыстыахтаах, ыһыа-тобуо, алдьатыа суохтаах, тыынар тыыннаахха курдук сыһыннаһахтаах, араначчылыахтаах» диэн уерэтэбит.

Эбугэлэрбит олохторугар ити уйэлэргэ мунһуллабыт муударастарын тутуһаллара, ыччаттарын онно уэрэтэллэрэ, киминэн да кэбиллибэт кэс тыл курдук ирдииллэрэ. Кыра эрдэхтэриттэн оболорун бэйэлэрин кытта илдьэ сылдьан, сиргэ сылдьыы уэруйэхтэригэр уэрэтиини ыталлара, айылҕа эгэлгэ кэстуулэрин кэрдэрэллэрэ, субэлииллэрэ, харыстыырга, булт сизэригэр-туомугар уэрэтэллэрэ. Билигин айылҕаҕа сылдьыы бэрээдэгэ намтаата. Сылтан сыл аайы айылҕабыт барахсан кэхтэн иһэр. Уонна билигин оболор уксун компьютер, телевизор иннигэр олорон, доруобуйалара мэлтээтэр мэлтээн иһэр. Булт сизэрин туомун тутуспат буолан эрэллэр.

Бырайыак ситиһиитинэн буолар:

- Булт сизэрин- туомун билэр, тутуһар
- Айылҕаҕа харыстабыллаахтык сыһыаннаһар.
- Тэрэбүт тыатын сирин таптыыр, киэн туттар.
- Аҕалар оскуола иитэр-уерэтэр улэтигэр ыкса сысталлар;
- Аҕа уонна оҕо икки ардыгар истиц сыһыан, ейдеуу, ейеуу кууьурэр;
- Оҕо аҕатынан киэн туттар;

4. Спортивной курэхтэр. Эти-хааны сайыннарыы тускула.

«Тереппут спартакиадата» бырайыак

Спортивной курэхтэр оскуолаҕа тыбигин быспакка бэрт тэрээһиннээхтик, араас хайысхалаахтык ытыллаллар. Нэһилиэккэ спортивной тыыннаах дьийэ кэргэн аҕыһа суох. Кинилэр араас оонньууларга уэруунэн кыттааччылар. Сааскы еребуллэргэ дьийэ кэргэнинэн айылҕаҕа араас оонньуулары тэрийэбит. Холобур: салаасканан сыыртан туһуу, хайыһарынан куоталаһыы, «Биһиги – спортивной дьийэ кэргэн», аймаҕынан волейбол курэҕэ, диэн курэхтэр сыл ахсын ытыллаллар, Уонна биир саамай улахан элбэх тереппут кыттыытын ситиһэр курэхпит «Тереппут спартакиадата» буолар. Манна волейбол, остуол тенниһэ,

дуобат, хабылык, хаамыска, кердеех эстафета, ытыы, канат тардыһыы курдук керуннэргэ кылаас тереппутгэрэ олус интириэстээхтик актыбынайдык кытталлар. Оскуолаҕа 11 кылаас баар эбит буоллаҕына бу курэхтэһиигэ сылын ахсын 10 хамаанда оонньуур.

Бу улэни таһынан 2-с сылын «Сыл дуобатчыт дьэ кэргэнэ» диэн дуобакка курэхтэһии ытыллар. Манна биир тереппут оботун кытта кыттар. Курэхтэһии сыала – сорууга: дьэ кэргэццэ дуобаты пропагандалааһын, оҕо толкуйдуур дьобурун сайыннарыы, тереппуту кытта ситимнээх улэни тэрийии.Оҕо айылбаттан бэриллибит талаана бириэмэтигэр ейебулу ылбатаҕына, сайдыбатаҕына тиэрэ суолга киирэрэ ырааҕа суох. Ол сыалтан бу курэх керуцэ иккис сылын икки еттуттэн биһирэнэн ситиһиилээхтик ытыллар. Курэх кыттааччыллара сылтан сыл эбиллэн иһэллэрэ биһигини уердэр. Бу улэни олохтоох оскуола дуобатчыттарын куруһуогун салайааччытын кытта хардарыта кемелесуһэн тэрийэбит.

Биир эмиэ уһус сылын сана суурэммитинэн «Физкультура уруогун» тереппуттэргэ ытыы буолар. Бу урок сылга туертэ буолар, физкультура учууталлара ытталлар. Сылын ахсын тереппут ахсаана эбиллэ турар, онтон биьиги олус уерэбит.

5.Куонкурус араастарын тэрийэн ытыы. Сомоболоһуу тускула

Араас таһымнаах куонкурустар «Утум» дьэ кэргэн курэбэ, «Кыыс ийэтинээн», «Икки сулус», «Хабаайка», «Дьэ кэргэнинэн маскараат», «Уунуу», «Дьэ кэргэн кунду мала» оҕо тереппутун кытта. Маастар кылаастары ытыы

1. Кылынан, сиелинэн еруу (Алексеева Р.Н.)
2. Хаартысканан дьуьуйуугэ цифровой технологияны туьаныы (Чемезов А.С.)
3. Хабаайыстыбаҕа туттулар маллары оцоруу :миинньик, эт кырбыыр, мышеловка о.д.а (Андреев М.М.)
4. Витраж, батик (Лукавина Т.И.)

6. «Тереппуккэ сурэхтэһии»

Оскуолаҕа сана киирбит оболоох «Тереппуттэри сурэхтэһин» сылын аайы буолар.Аан бастакы тереппуту кытта ситиммит бу тэрээһинтэн уескуур.

7. Айылбаҕа сугуруйуу тускула

Күнүн, саас экологической поход, туризм тэрийэбит.Сылын ахсын оболору, бабалаах тереппуттэри Сиинэбэ ильдэбит.

8. **О5о тереппутунээн, учууталынаан бииргэ алтыһыта** (бырааһынньыктар, аралдытыылар, тереппут кыттыылаах концертар, литературнай биэчэрдэр, айар мастырыскыай улэтэ, о5о тереппутунээн бырайыактара, ыалдыты кытта керсуһуулэр, акциялар, курэхтэһиилэр, айылбаба сылдыы, иллэн кэми бииргэ атаары уо.д.а).

IV.Тумук

«Олох сурун тутула – дьизэ кэргэн» - диэн мээнэбэ эпэттэр. Хас биирдии киһи ону бэйэтигэр сыһыаран, атын дьонтон уратылаахтык ейдуур уонна ону тобулан ейдуур туспа кэмнээх-кэрдиистээх буолар. Онтон оскуола тереппуту кытары алтыһан улэлээһин оһону иитии-уерэтии уонна сайыннарыы улэтин быстыспат сорботунан буолар. Билинни кэмнэ иитии-уерэтии технологиялара, ис хоһоонноро тургэнник уларыһа тураллар, ол иһин тереппут иитии боппуруостарыгар ыйан-кэрдэн, быһааран биэриигэ, суруннээһиннэ наадыйар. Тереппуттэр – оһону иитии-уерэтии боппуруостарын билэр хайаан да наадалаах – диэн бэйэлэрэ ейдуехтээхтэр уонна ону ситиһэргэ ис туруктарыттан кехтеех буолуохтаахтар. Биһиги Кэптин орто оскуолатын кылаас салайааччыларын холбоһуга, былааммытын эрдэттэн оноһтон тереппуту кытта оскуола ситимин быспакка куустээх улэни ытарбыт утуе тумуктэрдээх буолара биһигини уердэр.

Туханыллыбыт литература

1. Кийи - дьон сэргэ ортотугар. Б.Н.Попов.
- 2.«Иитии кыбата» (научнай-методической сурунааллар)
- 3.«Кийитийи сээнэ». Г.С.Попова-Санаайа.
4. Народная педагогика. А.Э.Измайлов.
- 5.Семейная педагогика. Ю.П.Азаров.
- 6.Саха- айыы кийитэ. В.Р.Ларионов.
- 7.О5ону дьиэ5э иитии. Чиряев К.С.
8. Эбээлэр, эьээлэр. Чиряев К.С.
9. Интернет

Изучение удовлетворенности родителей и обучающихся работой школы

проводится каждый год

Уч. Год	Удовлетворенность родителей работой школы	Удовлетворенность обучающихся учебным процессом	Удовлетворенность по внеаудиторными занятиями(родители)	Удовлетворенность по воспитательным процессом (обучающиеся)
2012-2013	87%	66%	100%	100%
2013-2014	100%	71%	100%	100%
2014-2015	98%	77%	100%	100%
2015-2016	80%	75%	92%	95%
2016-2017	85%	72%	85%	100%
2017-2018	76%	65%	95%	100%
2018-2019	73%	70%	82%	100%
2019-2020	82%	80%	100%	100%
2021-2022	95%	85%	100	100%
2022-2023	98%	91%	100	100

CD диискэҕэ презентациялар

1. «Тереппут комитетын улэтэ»
2. «Утум» куонкурус
3. «Кыыс ийэтинээн»
4. «Чел олох, тереппут спартакиадата»
5. «Бастын хаһаайка»
6. «Ийэм минньигэс аһа»
7. «Ийэлэр быыстапкалара»
8. «Айылбаһа»
9. Протокол родительского собрания
10. «Ийэ кунэ» сценарий
11. Тереппут мунһаһар матырыйааллар
12. Тереппут мунһаһын сценарийа

